

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра облікових технологій та оподаткування

Затверджено

На засіданні кафедри облікових
технологій та оподаткування
економічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 25 січня 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри

проф. Рудницький В.С.

Силабус з навчальної дисципліни

«Аналіз господарської діяльності»,

**що викладається в межах дисциплін вільного вибору студента з циклу
загальної підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

для здобувачів економічного факультету

Львів 2023 р.

Силабус курсу «Аналіз господарської діяльності»

2023 – 2024 навчального року

Назва курсу	Аналіз господарської діяльності
Адреса викладання курсу	Львів, проспект Чорновола буд 61. Економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра облікових технологій та оподаткування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальні та поведінкові науки» 051 «Економіка» 07 Управління та адміністрування 073 «Менеджмент»
Викладачі курсу	Шурпенкова Руслана Казимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри облікових технологій та оподаткування
Контактна інформація викладачів	ruslana.shurpenkova@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Кафедра облікових технологій та оподаткування, економічний факультет . Львів, проспект Чорновола, 61. Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype, Teams або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Інформація про курс	Курс розроблено для оволодіння та засвоєння знань з методики вивчення та оцінювання результатів діяльності підприємств, а також розвиток логічного мислення у студентів щодо пошуку найбільш ефективних управлінських рішень в сучасних умовах господарювання.
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Аналіз господарської діяльності» призначена для оволодіння прийомами і методами аналізу господарської діяльності. Вивчення даної дисципліни створює для фахівців підґрунтя для розвитку їхнього економічного мислення, набуття ними здатності сприймати економічні процеси, що відбуваються на підприємствах у всіх їх багатогранності та взаємозумовленості. Дисципліна «Аналіз господарської діяльності» викладається у 6 семестрі в обсязі 3 кредити для денної та заочної форм навчання (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою дисципліни є набуття знань щодо методики проведення аналізу господарської діяльності підприємств усіх форм

	<p>власності.</p> <p>Цілі вивчення курсу «Аналіз господарської діяльності» :</p> <p>системне оцінювання господарської діяльності підприємств, виявлення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів з використанням сучасних методик та методології аналізу господарської діяльності та застосуванням математичних та статистичних прийомів і методів.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андреева Г.І. Економічний аналіз: Навч.-метод. посіб. – К.: Знання, 2008.- 263с. – (Вища освіта ХХІ століття) 2. Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Купріна Н.М., Подгорна І.Є. Економічний аналіз (практикум): Навчальний посібник. – Львів. «Магнолія 2006», 2010. – 320 с. 3. Гайдис Н. М. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник. - Львів: ЛБІ НБУ, 2006.- 414 с. 4. Економічний аналіз: Навч. посібник / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 680 с. 5. Економічний аналіз: Навч. посібник/ М.А.Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатюк; за ред. акад. НАНУ, проф.М.Г. Чумаченка – вид. 2-ге , перероб і доп. - К.: КНЕУ, 2003. – 556с. 6. Економічний аналіз: навчальний посібник. Сафронська І.М., Пеняк Ю.С., Ментей О.С., Кочетков О.В.– Луган. нац. аграр. ун-т.– Х., 2018. – 509 с. 7. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В. М. Івахненко, М. І. Горбатюк. – Вид. 3-тє, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 302 с. 8. Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О. та ін. Організація і методика економічного аналізу. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с. 9. Мец В.О. Економічний аналіз: Збірник практичних завдань і тестів. – К., КНЕУ, 2001. – 236 с. 10. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с. – (Вища освіта ХХІ століття). 11. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2007. – 704 с. 12. Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення формування фінансових результатів суб'єктів господарювання: монографія / авт. кол. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Рудницького. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2021. - 196 с. 13. Організація і методика аналізу ефективності використання трудового потенціалу підприємства: монографія/ І.І. Демко, Р.К. Шурпенкова.- К.: УБС НБУ, 2013.- 223с. 14. Основи економічного аналізу : навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак [та ін.]; за ред. В. М. Микитюка. – Житомир: Рута, 2018. – 440 с. 15. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник. — К.: Знання, 2008. — 630 с.

16. Приймак В. І. Математичні методи економічного аналізу: навчальний посібник / В. І. Приймак. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 296 с.
17. Прокопенко І. Ф. Методика і методологія економічного аналізу: навчальний посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін. — К. : Центр навчальної літератури, 2008. — 430 с.
18. Синькевич Н. І. «Економічний аналіз»: курс лекцій / укл. : Н. І. Синькевич. - Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. – 97 с.
19. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: Практикум. Навчальний посібник.- Львів: “Новий Світ - 2000”, 2006.- 280 с.
20. Удосконалення організації обліку, аналізу і аудиту фінансового стану суб’єктів господарювання: монографія/ авт.кол.; за ред. д-ра екон.наук, проф. Б.Ф. Усача.- К.: УБС НБУ, 2011.-352с.
21. Удосконалення системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю як інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання: монографія/ авт.кол.; за ред. д-ра екон.наук, проф. В.С. Рудницького- Львів, «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018.- 275 с.
22. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. — К.: Кондор, 2009. — 194 с.
23. Шурпенкова Р.К. Економічний аналіз. Практикум: Навч. посібник. – Львів: ЛБІ НБУ, 2006. – 254 с.
24. Шурпенкова Р.К. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник/ Р.К.Шурпенкова,І.І. Демко .- К.: УБС НБУ, 2011.- 287 с.

Електронні ресурси:

1. Бухгалтер 911 – портал для бухгалтера [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://buhgalter911.com>
2. Все про бухгалтерський облік [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.vobu.com.ua
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
4. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
5. Сторінка програми «Акцент-бухгалтерія» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.accent6.com/>.
6. Сторінка програми «Парус-Підприємство 7» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://parus.ua/ru/140/>.
7. Бухгалтерія для бюджетних установ та організацій «Парус» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://parus.ua/ua/182/>
8. Сторінка компанії Softinventive Lab [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.softinventive.com.ua/company/>
9. Сторінка програми «Бест Звіт Плюс» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kraft.net.ua/Reports/BestZvit/BestPlus>.
10. Сторінка компанії [Електронний ресурс] – Режим доступу: «Галактика» <http://galaktika.ua/>
11. www.aru.com.ua – сайт Аудиторської палати України.
12. www.dfp.gov.ua – сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг України.

	<p>13. www.ssmsc.gov.ua – сайт Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку України.</p> <p>14. www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.</p> <p>15. www.bank.gov.ua – сайт Національного банку України.</p> <p>16. http://www.nau.kiev.ua.</p> <p>17. http://www.rada.kiev.ua.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	<p><u>Очний</u> : загальна кількість годин – 90, з них: аудиторні години - 32 (лекції - 16, практичні - 16), самостійна робота - 58;</p> <p><u>Заочний</u>: загальна кількість годин – 90, з них: аудиторні години - 8 (лекції - 4, практичні - 4), самостійна робота - 82</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент повинен :</p> <p><i>знати:</i> законодавчу та інформаційну базу аналізу господарської діяльності для оцінки стану і динаміки розвитку підприємства; систему методів та прийомів економічних явищ, в тому числі елімінування, як метод розрахунку впливу факторів на узагальнюючі показники діяльності підприємства, та методіку моделювання; систему економічних показників, що використовуються при оцінці господарської діяльності, в управлінні й контролі за виробництвом.</p> <p><i>вміти:</i> оцінювати фінансово-економічний стан підприємств і організацій, визначати доцільність використання ресурсів, обчислювати резерви для підвищення рівня ефективності виробництва, а також використовувати здобуті знання та інформацію для розв'язування економічних проблем і формування на цій основі ефективних управлінських рішень.</p>
Ключові слова	Аналіз, господарська діяльність, оцінка, інформація, підприємство, методи, прийоми, ресурси, фактори.
Формат курсу	Очний /заочний
Теми	<p style="text-align: center;">Теми лекційного курсу</p> <p>Тема 1. Предмет та види аналізу господарської діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст аналізу господарської діяльності. Роль аналізу господарської діяльності в управлінні виробництвом. 2. Завдання аналізу господарської діяльності. 3. Предмет аналізу господарської діяльності та його об'єкти. 4. Основні категорії аналізу господарської діяльності. 5. Види аналізу господарської діяльності. 6. Місце аналізу господарської діяльності в системі економічних наук. <p>Тема 2. Метод і методика аналізу господарської діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метод і методика аналізу господарської діяльності, їх особливості. 2. Логічні прийоми аналізу.

2.1. Прийоми порівняння, деталізації, групування, балансовий прийом.

2.2. Прийоми елімінування.

3. Економіко-математичні прийоми.

4. Статистичні методи аналізу.

5. Основні евристичні (психологічні) прийоми.

Тема 3. Інформаційна база аналізу господарської діяльності

1. Поняття «інформація». Вимоги до інформації.

2. Характеристика й класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві.

3. Методи перевірки інформації.

4. Поняття інформаційної бази аналізу господарської діяльності.

Тема 4. Аналіз виробництва продукції, робіт, послуг

1. Зміст та завдання аналізу виробничої програми підприємства.

2. Аналіз обсягу виробництва продукції.

3. Аналіз номенклатури, асортименту та структури продукції.

4. Аналіз якості продукції.

5. Аналіз ритмічності виробництва.

6. Оцінка резервів збільшення випуску продукції.

Тема 5. Аналіз попиту, стану ринку й обсягу реалізації продукції (послуг) підприємства

1. Значення і завдання аналізу ринку продукції.

2. Вивчення та оцінка попиту на продукцію.

3. Аналіз реалізації продукції та послуг.

4. Аналіз виконання зобов'язань за зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

Тема 6. Аналіз виробничих ресурсів і організаційно-технічного рівня підприємства

1. Загальна схема аналізу виробничих ресурсів.

2. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та ефективності їх використання.

2.1. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами, складу і руху персоналу.

2.2. Аналіз продуктивності праці.

2.3. Оцінка впливу трудових факторів на обсяг продукції.

3. Аналіз забезпеченості підприємств основними засобами та ефективності їх використання.

3.1. Аналіз динаміки обсягу, складу і структури основних засобів.

3.2. Оцінка економічної ефективності функціонування основних виробничих засобів.

3.3. Аналіз використання виробничого устаткування.

4. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та ефективності їх використання.

5. Аналіз організаційно - технічного рівня підприємства.

Тема 7. Аналіз витрат на виробництво та реалізацію продукції

1. Значення, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу витрат на підприємстві.
2. Аналіз собівартості продукції за узагальненими показниками.
3. Аналіз прямих витрат на виробництво продукції.
4. Аналіз непрямих витрат і відносного рівня витрат.

Тема 8. Аналіз фінансових результатів і рентабельності

1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.
2. Аналіз фінансового результату діяльності підприємства і його складових.
3. Оцінка впливу факторів на фінансовий результат.
4. Аналіз показників рентабельності.

Тема 9. Аналіз фінансового стану підприємства

1. Завдання аналізу фінансового стану підприємства.
2. Баланс як основне джерело інформації.
3. Аналіз стану майна підприємства.
 - 3.1. Загальна оцінка структури майна підприємства.
 - 3.2. Аналіз ефективності використання майна.
4. Аналіз джерел коштів підприємства.
 - 4.1. Загальна оцінка структури джерел коштів підприємства.
 - 4.2. Оцінка раціональності формування структури джерел коштів підприємства.
5. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства.
6. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
7. Аналіз платоспроможності і кредитоспроможності підприємства.
8. Аналітична діагностика вірогідності банкрутства.
9. Аналіз грошових потоків.
10. Узагальнення результатів аналізу фінансового стану підприємства й визначення шляхів фінансового оздоровлення

Тема 10. Аналіз господарської діяльності в галузях економіки

1. Характеристика особливостей найважливіших об'єктів аналізу сільського господарства, торгівлі, будівництва, автомобільного транспорту та страхової діяльності.

Теми практичних занять

- Тема 1. Предмет та види аналізу господарської діяльності
- Тема 2. Метод і методика аналізу господарської діяльності
- Тема 3. Інформаційна база аналізу господарської діяльності
- Тема 4. Аналіз виробництва продукції, робіт, послуг
- Тема 5. Аналіз попиту, стану ринку й обсягу реалізації продукції (послуг) підприємства
- Тема 6. Аналіз виробничих ресурсів і організаційно-технічного рівня підприємства
- Тема 7. Аналіз витрат на виробництво та реалізацію продукції
- Тема 8. Аналіз фінансових результатів і рентабельності
- Тема 9. Аналіз фінансового стану підприємства

	Тема 10. Аналіз господарської діяльності в галузях економіки
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці 6 семестру (письмовий)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних дисциплін професійної підготовки, а саме «Макроекономіка та Мікроекономіка (рівень А)», «Міжнародна та регіональна економіка (рівень А)», «Бухгалтерський облік (рівень А)», «Фінанси підприємств».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття, презентації, науково-пошукові роботи, дискусія.
Необхідне обладнання	Для вивчення курсу слід вживати програми прикладних продуктів (ПП) («1С: Бухгалтерія», «Галактика», «ПАРУС-Підприємство»,) тощо
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні, лабораторні/самостійні тощо: 70% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 70 • контрольні заміри (модулі): 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30 <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів практичних робіт за ділянками аналізу та з формування висновків.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>

	<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані під час виконання практичних та індивідуальних завдань, підсумкових модулів, самостійної роботи. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
--	---

Схема курсу

Денна форма навчання

16 тиж. 32 год.	Тема, план	Форма діяльності	Література ресурси в інтернеті	Год ·	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Предмет та види аналізу господарської діяльності</p> <p>Зміст аналізу господарської діяльності. Роль аналізу господарської діяльності в управлінні виробництвом. Завдання аналізу господарської діяльності. Предмет аналізу господарської діяльності та його об'єкти. Основні категорії аналізу господарської діяльності. Види аналізу господарської діяльності. Місце аналізу господарської діяльності в системі економічних наук.</p>	Лекція	1-5, 23, 24	2	1 тиждні
2	<p>Тема 2. Метод і методика аналізу господарської діяльності</p> <p>Метод і методика аналізу господарської діяльності, їх особливості. Логічні прийоми аналізу. Прийоми порівняння, деталізації, групування, балансовий прийом. Прийоми елімінування. Економіко-математичні прийоми. Статистичні методи аналізу. Основні евристичні (психологічні) прийоми.</p>	Лекція, практична	1-5, 23, 24	2/2	2 тижден ь
3	<p>Тема 3. Інформаційна база аналізу господарської діяльності</p> <p>Поняття «інформація». Вимоги до інформації. Характеристика й класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві. Методи перевірки інформації. Поняття інформаційної бази аналізу господарської діяльності.</p>	Лекція, практична	1-5, 23, 24	1/1	1 тиждні

4	<p>Тема 4. Аналіз виробництва продукції, робіт, послуг</p> <p>Зміст та завдання аналізу виробничої програми підприємства. Аналіз обсягу виробництва продукції. Аналіз номенклатури, асортименту та структури продукції. Аналіз якості продукції. Аналіз ритмічності виробництва. Оцінка резервів збільшення випуску продукції.</p>	Лекція, практична	1-5, 23, 24	2/2	2 тиждень
5	<p>Тема 5. Аналіз попиту, стану ринку й обсягу реалізації продукції (послуг) підприємства</p> <p>Значення і завдання аналізу ринку продукції. Вивчення та оцінка попиту на продукцію. Аналіз реалізації продукції та послуг. Аналіз виконання зобов'язань за зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.</p>	Лекція, практична	1-5, 23, 24	1/1	1 тиждень
6	<p>Тема 6. Аналіз виробничих ресурсів і організаційно-технічного рівня підприємства</p> <p>Загальна схема аналізу виробничих ресурсів. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та ефективності їх використання. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами, складу і руху персоналу. Аналіз продуктивності праці. Оцінка впливу трудових факторів на обсяг продукції. Аналіз забезпеченості підприємств основними засобами та ефективності їх використання. Аналіз динаміки обсягу, складу і структури основних засобів. Оцінка економічної ефективності функціонування основних виробничих засобів. Аналіз використання виробничого устаткування. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та ефективності їх використання. Аналіз організаційно - технічного рівня підприємства.</p>	Лекція, практична	1-5, 23, 24	2/2	1 тиждень
7	<p>Тема 7. Аналіз витрат на виробництво та реалізацію продукції</p> <p>Значення, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу витрат на підприємстві. Аналіз собівартості продукції за узагальненими показниками. Аналіз прямих витрат на виробництво продукції. Аналіз непрямих витрат і відносного рівня витрат.</p>	Лекція, практична	1-5, 23, 24	1/1	1 тиждень
8	<p>Тема 8. Аналіз фінансових результатів і рентабельності</p> <p>Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз фінансового</p>	Лекція, практична	1-5, 22, 23, 24	2/2	1 тиждень

	результату діяльності підприємства і його складових. Оцінка впливу факторів на фінансовий результат. Аналіз показників рентабельності.				
9	<p>Тема 9. Аналіз фінансового стану підприємства</p> <p>Завдання аналізу фінансового стану підприємства. Баланс як основне джерело інформації. Аналіз стану майна підприємства. Загальна оцінка структури майна підприємства. Аналіз ефективності використання майна. Аналіз джерел коштів підприємства. Загальна оцінка структури джерел коштів підприємства. Оцінка раціональності формування структури джерел коштів підприємства. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз платоспроможності і кредитоспроможності підприємства. Аналітична діагностика вірогідності банкрутства. Аналіз грошових потоків. Узагальнення результатів аналізу фінансового стану підприємства й визначення шляхів фінансового оздоровлення.</p>	Лекція, практична	1-5, 22, 23, 24	2/2	2 тижні
10	<p>Тема 10. Аналіз господарської діяльності в галузях економіки</p> <p>Характеристика особливостей найважливіших об'єктів аналізу сільського господарства, торгівлі, будівництва, автомобільного транспорту та страхової діяльності.</p>	Лекція, практична	1-5, 23, 24	2/2	1 тижні

Силабус курсу розробила доцент **Шурпенкова Руслана Казимирівна**